

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **a) Y. C., b) nezl. M. N. C., c) nezl. B. C., d) nezl. B. C.**, všechny zastoupené Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2023, čj. OAM-1160/ZA-ZA11-ZA22-2023, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2024, čj. 41 Az 2/2024-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně jsou státní příslušnice Turecka a do České republiky přicestovaly v srpnu 2023 poté, co v únoru toho roku došlo v jejich domovské oblasti k rozsáhlému a ničivému zemětřesení. U žalovaného požádaly o udělení některého z druhů mezinárodní ochrany, které zná zákon č. 352/1999 Sb., o azylu. Důvody, které žalobkyně během azylového řízení udávaly (a které jsou relevantní pro další část tohoto usnesení), souvisely právě se zemětřesením. Žalobkyně a) popsala, že během zemětřesení přišly o dům a byly nuceny pobývat ve stanech či v domech známých. Trpěly nedostatkem jídla a vody, dodávky humanitární pomoci bylo těžké získat. Pokud se k humanitární pomoci žalobkyně dostaly, musely ji prezentovat na sociálních sítích pro propagaci. V okolí navíc obcházeli zloději, kteří kradli jak věci odložené ve stanech, tak i těžce získanou humanitární pomoc.

[2] Žalovaný žalobkyním v záhlaví označeným rozhodnutím žádný druh mezinárodní ochrany neudělil. Zabýval se možností udělení ústavního nebo konvenčního azylu (§ 12 zákona o azylu) a azylu za účelem sloučení rodiny (§ 13 zákona o azylu), ale ani pro jeden

neshledal důvod. Nejprůlehlavější se v případě žalobkyň jevila varianta národního humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu), ale ani ten žalovaný neudělil. Vyšel z toho, že žalobkyně a) je dospělá, plně svéprávná, není nemocná ona ani její děti a její manžel jí pravidelně do Turecka posílá peníze. Žalobkyně podaly proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Brně.

[3] Krajský soud žalobu zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. K zemětřesení v Turecku jako azylovému důvodu uvedl, že v jeho důsledku lze uvažovat o udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Zemětřesení je totiž přírodní katastrofa a v takových případech je právě humanitární azyl průlehlavý. Zákonodárce u humanitárního azylu zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu *případy hodné zvláštního zřetele* a následného správního uvážení. Žalovaný proto musí nejdřív posoudit, jestli se vůbec jedná o *případ hodný zvláštního zřetele* a pak ještě může provést správní uvážení, zda azyl udělí. Zároveň správní soudy sice provádí plný soudní přezkum, pokud jde o výklad neurčitého právního pojmu, ale pouze omezený, pokud jde o správní uvážení. Jelikož žalovaný rozhodl tak, že není naplněn ani první krok (neurčitý právní pojem), krajský soud prováděl plný soudní přezkum. Nicméně žalovaný náležitě zdůvodnil, a i skutkově podložil, proč se u stěžovatelek nejedná právě o takový *případ zvláštního zřetele*. Jeho zdůvodnění osobní situací stěžovatelek i zprávy českých správních orgánů založené ve správním spise dokládají, že žalovaný postupoval správně.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyň

[4] Žalobkyně (stěžovatelky) se obrátily na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Jejich argumentace směřuje jen do posouzení situace v Turecku po zemětřesení v roce 2023 a s ním související zhoršené bezpečnostní situace.

[5] Stěžovatelky krajskému soudu vytýkají, že nevěnoval dostatečnou pozornost bezpečnostní situaci v zemětřesením zasažené oblasti Turecka. Krajský soud se pouze odkázal na informace MZV o Turecku, podle kterých tamní policie a státní zastupitelství fungují bez obtíží. Tyto informace o zemi původu se ale vztahují obecně k celému Turecku a nijak se nevěnují konkrétně oblasti zasažené zemětřesením. Kvůli zemětřesení tam však byla ztížena i bezpečnostní situace a policie a státní zastupitelství ve své práci selhávaly. Podle zprávy OAMP o zemětřesení v Turecku v roce 2023 a jeho dopadech se zasažené turecké oblasti dostalo masivní pomoci jak ze strany Turecka, ale i mezinárodních organizací a do pomoci se zapojila i Česká republika. Stěžovatelky však opakují, že tyto informace nereflktují skutečnost. Jak vypověděly během azylového řízení, humanitární pomoc byla podmíněna prezentací na sociálních sítích. S odstupem času se také ukazuje, že příslibená pomoc turecké vlády nebyla dosud doručena a obyvatelé v zasažené oblasti žijí na hranici bídy. To dokládá i zpráva ČTK z února 2024. Podklady správního rozhodnutí a stejně tak napadeného rozsudku, který je přebírá, jsou nedostatečné.

[6] Žalovaný uvedl, že by Nejvyšší správní soud měl kasační stížnost odmítnout, protože je nepřijatelná. Kasační stížnost pouze opakuje žalobní námitky, ale s těmi se již velmi podrobně vypořádal krajský soud. Jeho rozsudek je jasný a jednoznačný a nijak se neodchýlil

pokračování

od ustálené a vnitřně jednotné judikatury Nejvyššího správního soudu. Případně by měl Nejvyšší správní soud kasační stížnosti zamítnout jako nedůvodnou.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Jelikož v dané věci rozhodoval samosoudce, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve přijatelností kasační stížnosti. Pokud před krajským soudem o věci rozhodoval specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je namístě ji odmítnout pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí věcně přezkoumává pouze, pokud má řešená právní otázka přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[8] Ve shodě s krajským soudem lze předeslat, že i Nejvyšší správní soud si je vědom tíživé situace stěžovatelek, stejně tak vnímá nedožrnné následky, které uvedené zemětřesení v Turecku způsobilo. Kasační stížnost je ale i přes to nepřijatelná.

[9] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem i stěžovatelkami v tom, že by pro žadatele z částí Turecka zasažených zemětřesením z roku 2023 přicházel v úvahu právě národní humanitární azyl (usnesení NSS ze dne 28. 3. 2024, čj. 3 Azs 43/2023-33, bod 20; ze dne 11. 4. 2024, čj. 1 Azs 1/2024-36, bod 10; či ze dne 12. 9. 2023, čj. 10 Azs 218/2023-34, bod 8). Už dříve totiž Nejvyšší správní soud označil přírodní katastrofu jako důvod pro jeho udělení (rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55; či ze dne 21. 3. 2018, čj. 6 Azs 6/2018-33).

[10] Na udělení humanitárního azylu však není právní nárok. Ustanovení § 14 zákona o azylu spojuje neurčitý právní pojem *případ hodný zvláštního zřetele* se správním uvážením při jeho udělení (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2004, čj. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS; nebo ze dne 28. 1. 2015, čj. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS). Správní soudy pak u výkladu *případů hodného zvláštního zřetele* (neurčitého právního pojmu) provádí plný soudní přezkum a u následného správního uvážení pouze kontrolují to, zda žalovaný nepřekročil jeho meze či zda jej nezneužil (usnesení NSS ze dne 14. 3. 2024, čj. 5 Azs 141/2023-30, bod 24). V nynějším případě krajský soud prováděl plný soudní přezkum (body 20 a 21 napadeného rozsudku).

[11] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatelky vznesly.

[12] Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný své závěry odůvodnil a vystavěl na relevantních skutkových závěrech. Uznal, že život v zasažených tureckých oblastech je nyní těžký (čemuž odpovídá i kasační tvrzení stěžovatelek) a podmínky velmi komplikované, ale situace nedosahuje až „nehumánnosti“, pro kterou by humanitární azyl žalovaný udělit musel (bod 22 a 23 napadeného rozsudku). Tuto úvahu krajský soud učinil po plném přezkumu rozhodnutí žalovaného, tedy i obsahu zpráv o zemích původu stěžovatelek. Zpráva ČTK, kterou stěžovatelky nyní argumentují, závěry krajského soudu o tíživé situaci

v zasažených oblastech nepopírá, tím spíše ne způsobem, který by zakládal přijatelnost kasační stížnosti. Krajský soud se věnoval také bezpečnostní situaci v oblasti a zohlednil ji nejen ve vztahu k zemětřesení, ale i při posouzení azylových důvodů podle § 12 a § 14a zákona o azylu (bod 17 napadeného rozsudku).

[13] Krajský soud proto vystavěl svůj rozsudek na závěrech výše citované ustálené judikatury a nijak z jejích mezí nevybočil. Nejvyšší správní soud ani neshledal potřebu se od těchto závěrů nyní odchýlit.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] Co se týká nákladů řízení, pak odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost je na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti druhem zjednodušeného věcného přezkumu rozhodnutí krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatelky v řízení úspěch neměly a nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému zase v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. září 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu